

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์เรื่อง “การใช้ภูมิปัญญาของผู้สูงอายุ เพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมของชมรมผู้สูงอายุ : ศึกษากรณี ชมรมผู้สูงอายุในเครือข่ายของสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทยฯ” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะ วิธีการถ่ายทอด การใช้ภูมิปัญญา และความต้องการส่งเสริมภูมิปัญญาของผู้สูงอายุของชมรม ผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ประธาน กรรมการ และสมาชิกชมรมผู้สูงอายุ จำนวน 225 ราย ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และใช้โปรแกรมทางสังคมศาสตร์ SPSS วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยทดสอบหาค่า Chi-Square tests และทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้วย t-test และ F-test กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยเสนอผลการศึกษาในรูปของตารางประกอบคำบรรยายและการวิเคราะห์ สรุปผลการศึกษา ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิง มากกว่า เพศชาย อายุระหว่าง 64-69 ปี การศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับมัธยมศึกษา อาชีพก่อนเกษียณอายุส่วนใหญ่รับราชการ ปัจจุบันไม่ได้ประกอบอาชีพแล้ว แต่เป็นแม่บ้านผู้ดูแลบ้าน มีรายได้ต่ำกว่า 15,000 บาทต่อเดือน ตำแหน่งในชมรมผู้สูงอายุส่วนใหญ่เป็นกรรมการ และประธานชมรม ชมรมผู้สูงอายุมีภูมิปัญญาในสาขาศาสนาและประเพณี และสาขาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับมาก ถ่ายทอดภูมิปัญญาด้วยการบอกเล่าผ่านพิธีกรรมทางศาสนาประเพณีมากที่สุด ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ใช้ความรู้เพื่อการประชาสัมพันธ์ การจัดกิจกรรมตามประเพณีและวันสำคัญ และการประสานงานกับองค์กรต่างๆ ในชุมชน ในขณะที่การใช้ความรู้ในด้านการจัดทำบัญชี การระดมทุน และการให้คำปรึกษาแนะนำมีน้อย ด้านความต้องการส่งเสริมภูมิปัญญาผู้สูงอายุ พบว่า มีความต้องการส่งเสริมภูมิปัญญาอยู่ในระดับมาก ทั้ง 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการบริหารจัดการ องค์ความรู้ ต้องการให้ชมรมเข้ามามีส่วนร่วมในการปรับปรุงสภาพแวดล้อม ด้านระบบการเรียนรู้การผลิตเพื่อเพิ่มคุณค่าของภูมิปัญญา ต้องการให้มีการพัฒนาทักษะการประกอบอาชีพที่หลากหลาย และด้านการส่งเสริมศักยภาพและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมผู้สูงอายุ ต้องการให้ชมรมผู้สูงอายุส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุในการทำกิจกรรมเพื่อถ่ายทอดภูมิปัญญา

ข้อเสนอแนะ คือ ชมรมผู้สูงอายุ ควรกำหนดนโยบายเพื่อการส่งเสริมภูมิปัญญาของผู้สูงอายุ ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 เพื่อให้ภูมิปัญญาผู้สูงอายุทั้งทางด้านวิถีชีวิต ขนบธรรมเนียม จารีตประเพณี ให้คงอยู่และสืบสานสู่คนรุ่นใหม่ และสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ต่อไป